

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.21.104/2010/5.

FŐVÁROSI BÍRÓSÁG	
FŐVÁROSI BÍRÓSÁG KÖZTÖRZÉSI	
Érkezett:	2011-01-07
PÉLDÁNY:	12
AG. ELI. ELI. P.	KÖZTÖR.
FŐVÁROSI BÍRÓSÁG UTÓIRATOK	26486/09

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kádár András Kristóf ügyvéd (1136 Budapest, Balzac u. 35. V/1.) által képviselt Szigeti Szilárd felperesnek, dr. Olajos János ügyvéd (1137 Budapest, Katona József u. 9-11. tszt. 3.) által képviselt Csemege-Match Zrt. (1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 12-14.) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. március 18. napján meghozott, 40.P.26.486/2009/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 30.000 (harmincezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy 2009. október 8-án megtagadta a Budapest, XI. kerület, Tétényi út 63. szám alatt található üzletébe a vakvezető kutyájával történő belépését, megsértette az egyenlő bánásmód követelményéhez fűződő jogát. Kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, és arra kötelezését, hogy saját költségén egy országos napilapban hozza nyilvánosságra azt a közleményt, amelyben sajnálkozását fejezi ki a jogsértés miatt. Nem vagyoni kártérítés iránti igényét 500.000 forintban és ennek a káresemény napjától számított törvényes kamatában jelölte meg. A nem vagyoni kár körében kiemelte, hogy már számos esetben érte

incidens a fogyatékoságával összefüggésben és a perbeli eset az „utolsó csepp volt a pohárban”, ezért óhatatlanul szorongás tölti el, ha olyan helyzetbe kerül, hogy vakvezető kutyájával kíván igénybe venni közszolgáltatást. A korábbi hátrányos megkülönböztetéssel együtt az alperes által tanúsított magatartás jelentősen hozzájárult életminősége romlásához.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a jogsértés megállapítására irányuló kereseti kérelmet elismerte, azonban vitatta, hogy a bíróságnak a további jogsértéstől el kellene tiltania. Előadta, hogy ez a kérelem okafogyott, mert az eset csupán egyetlen alkalommal és csak a perbeli üzletben történt és a hibát azóta orvosolták. Elutasítani kérte a bocsánatkérésre vonatkozó kereseti kérelmet is, rámutatva arra, hogy nem az alperes, hanem a felperes magatartására vezethető vissza, hogy a perbeli eset az egész ország nyilvánossága elé került. A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a felperes nem bizonyította a kár felmerültét és összecszerúségét sem. Kiemelte, hogy a felperesnek az az érvelése, miszerint a perbeli eset a sorozatos jogsértések sorában utolsóként önmagában került peresítésre, nem megalapozott, mert a felperes csak a konkrét jogsértéssel okozott kárát jogosult érvényesíteni vele szemben.

Az elsőfokú bíróság a keresetet túlnyomórészt megalapozottnak találta, és ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes egyenlő bánásmódhoz fűződő jogát, amikor 2009. október 8. napján megtagadta a felperes vakvezető kutyával történő belépését a Budapest, XI., Tétényi út 63. szám alatti üzletbe.

Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte, hogy adjon elégtételt a felperesnek 15 napon belül sajnálkozását kifejezve a jogsértés miatt magánlevél formájában.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000 forint tőkét és ezen összeg 2009. október 9. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát, továbbá 31.250 forint ügyvédi munkadíjat, amelyből 6.250 forint az áfa.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 30.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Az ítélet indokolásában rámutatott arra, hogy a jogsértés megtörténtét, a tényállást az alperes nem vitatta, ezért csupán a jogkövetkezményekkel összefüggésben volt szükség a bíróság döntésére, amelyet a jogkérdés elbírálására alapított a nem vitatott tényállási elemekre tekintettel. Ezért a felperes által felajánlat bizonyítási indítványokat, így dr. Ács Adrienn tanúkénti meghallgatását és a felperes személyes meghallgatását is szükségtelennek ítélte.

Az ügyre vonatkozó jogszabályok körében hivatkozott a Ptk. 75. § (1) bekezdésére, 76. §-ára és az Ebktv. 5. § b), a 8. § g) és 30. § (1) bekezdés a) pontjára, kiemelve, hogy a 7. § (1) bekezdése értelmében sérült az egyenlő bánásmód követelménye az alperes által megvalósított közvetlen hátrányos megkülönböztetés által, ugyanis az alperes a felperest közvetlenül hátrányosan különböztette meg a társadalom többségét alkotó látó emberekkel szemben, még akkor is, ha számára a helyszínen levő barátnője bevásárolt. Utalt az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés d) pontjára is, amely kifejezetten kivette a tilalmazott magatartások közül a vakvezető kutya élelmiszer elárúsító üzletbe történő bevitelét.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogsértés megállapítása folytán az elsőfokú bíróság alkalmazta a 84. § (1) bekezdés b) pontjában írt további jogsértéstől való eltiltást is.

Nem fogadta el azt az alperesi álláspontot, hogy a perbeli esetet követően a per tárgyalásáig eltelt idő alatt az alperes a felperessel szemben hasonló hátrányos megkülönböztetést nem alkalmazott, ugyanis azt nem találta megfelelő bizonyítéknak arra vonatkozóan, hogy a jogszerű eljárása a jövőre nézve teljes körűen biztosított. Szükségesnek látta az alperesnek a mindenkire nézve és számon kérhető módon történő eltiltása alkalmazását.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontja szerinti elégtételadás körében az alperest magánlevél útján történő bocsánatkérésre kötelezte, a nagyobb nyilvánosság előtti elégtételadásra irányuló keresetet elutasította arra hivatkozással, hogy a jogsértés országos szintű nyilvánosságra kerülése az alperes terhére nem eshet, ugyanis az a felperes magatartásának következménye volt.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjára és a 355. § (1) és (4) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy a sérelmet szenvedett személynél a személyhez fűződő jog megsértése minden esetben szükségképpen eredményez bizonyos nem vagyoni hátrányt. Úgy ítélte meg, hogy a perbeli esetben a jogsértés súlya, a jogsértés megalázó jellege, a felperesnek a fogyatékoságából eredő, az átlaghoz képest nagyobb sérülékenysége, az ehhez kapcsolódó nyilvánosság és egyéb körülmények önmagában megalapozzák a felperes által igényelt összeget további bizonyítás nélkül is, figyelemmel a felperes által előterjesztett igényre is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, elsődlegesen a kártérítés fizetésére való kötelezése mellőzését, másodlagosan a kártérítés összegének mérséklését kérte. Előadta, hogy a keresetre válaszul megfogalmazott ellenkérelmében és a perbeli nyilatkozataiban foglaltakat változatlanul fenntartja.

Egyszeri, sajnálatos esetként utalt a felperest ért sérelemre, amely megisméllődésének megakadályozására a szükséges intézkedést már megtette, és az ellenkérelmében sajnálkozását is kifejezte, így a jogsértéstől való eltiltásra és az elégtétel adására való kötelezés gyakorlatilag okafogyottá vált, különösen amiatt is, hogy a felperes az eset előtt és azt követően is minden gond nélkül vásárolhat az üzletben az általa kívánt módon.

Hangsúlyozta azt is, hogy nem a felperest nem engedték be az üzletbe, hanem a vakvezető kutyáját, amelynek oka az élelmezés-egészségügyben keresendő, hisz korábban vakvezető kutyával sem lehetett bemenni élelmiszert forgalmazó helyekre. Bár az új jogi szabályozás ezt lehetővé teszi, azonban az ügyre vonatkozó összes körülmény mérlegelése szükséges ahhoz, hogy adott esetben a vakvezető kutya üzletbe való be nem engedésével megvalósult jogsértés mellett milyen sérelem okozására került sor és milyen érdekek védelme miatt.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság tényként fogadta el a jogsértés megtörténtét, és bizonyítás nélkül állapította meg, hogy ezért a felperesnek kártérítés jár. Álláspontja szerint az élelmezés-egészségügyi szabályokat nem lehet figyelmen kívül hagyni, ugyanis az emberi egészség védelméhez való jog szintén alkotmányos alapjog.

Kifejtette, hogy önmagában az, hogy a vakvezető kutya nem mehetett be az üzletbe, nem lehetetlenítette el a felperes bevásárlását, és főképp nem az életét. E körben utalt arra, hogy a felperes a perbeli esetben kísérővel érkezett, akinek a segítségével a felperes minden nehézség nélkül igénybe vehette az alperesi szolgáltatást.

Kifogásolta az ítéletnek azt az indokolását, hogy azáltal tagadta volna meg a szolgáltatás nyújtását, hogy a kutya kizárásával a felperes nem, vagy csak különös nehézségek árán vehette volna igénybe az alperesi szolgáltatásokat, mert a felperesnek saját döntése volt,

hogy a kutyája nélkül nem hajlandó bemenni az üzletbe, mint ahogy saját döntése volt az is, hogy az esetet a széles nyilvánosság elé tárta.

A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában azt sérelmezte az alperes, hogy az ítélet indokolásából nem derül ki, hogy az alkalmazottjának eljárása miért volt megalázó, és milyen nyilvánosságot értékelt az elsőfokú bíróság, amikor az esetről a felperessel és a kísérőjével együtt mindössze négy személy tudott, továbbá a szükségképpen megállapítható vagyoni hátrány milyen összetevőkből áll, valamint miért tehető felelőssé kártérítés formájában a felperest bárhol máshol ért esetleges megkülönböztetés miatt. Kitért arra, hogy mások magatartásának következményei rá nem háríthatók át, ezen kívül hivatkozott arra is, hogy a perbeli esetet több elektronikus és nyomtatott sajtó is közzétette, amelyek közül kiemelte az MTV-ben elhangzott 2010. június 17-i adást, amikor a felperes a vele készített riportban úgy nyilatkozott, hogy az emberek általában megfelelő módon viszonyulnak hozzá.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta az abban foglalt helyes indokokra tekintettel.

Az emberi kísérő lehetséges igénybevételével kapcsolatos alperesi érveléssel szemben rámutatott arra, hogy az alperesi jogsértés a bevásárlás önálló intézésének lehetőségétől fosztotta meg egyértelmű jogszabályi rendelkezés ellenére.

A kártérítés jogalapja és a hátrányok körében utalt a köztudomású tényekre és a hasonló esetekben alkalmazott bírói gyakorlatra.

Álláspontja szerint a kártérítés mértéke sem tekinthető eltúlzottnak. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy minden esetben az egyedi eseményt kell figyelembe venni. Számára megalázó volt, hogy a kitiltás forgalmas helyen, az élelmiszerüzlet bejáratánál, esti csúcsforgalom idején és a barátnőjének jelenlétében történt. Fenntartotta, hogy a személyes körülmények akkor is befolyásolják a nem vagyoni hátrányt mértékét, ha ezekre a károkozónak nem volt ráhatása.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett körben bírálta felül és arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból megfelelő jogi következtetésre jutott. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helyes indokai alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

Bár a fellebbezés a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó ítéleti rendelkezés mellőzésére, illetőleg a megítélt kártérítés mérséklésére irányult, a fellebbezés indokolása a jogalapot és egyéb jogkövetkezményeket érintő kérdésekre is kiterjedt, ezért a Fővárosi Ítéltábla indokolásában kitért az alperes által vitatott ezen körülményekre is.

A 2003. évi CXXV. törvény 8. § g) pontjára, valamint a 30. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel azt kell kiemelni, hogy a látáskorlátozott személy esetén a segítségére levő vakvezető kutya kereskedelmi szolgáltatást nyújtó intézményből való kitiltása esetén a 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján megvalósuló jogsértés egyben a fogyatékossgal élő személyre is kihat, a jogsértés lényegében azáltal valósul meg, ha a vakvezető kutya gazdájával együtt történő belépése kerül

megakadályozásra. A szabálysértési jogszabály ilyen tartalmú megváltoztatása ugyanis esély-kiegyenlítő intézkedés volt – mint ahogy erre a felperes is helyesen utalt –, arra adott lehetőséget, hogy a látáskárosodott személy egyedül – más személyek segítségének igénybevétele nélkül – tudja intézni az ügyét, fogyatékoságából eredő helyzetét kiegyenlíthesse, úgy járhatson el, mint azok a személyek, akiknek nincs fogyatékoság okozta jellemzője. A jogsértés miatti következmények viselése szempontjából ezért nem volt elfogadható az alperes azon védekezése, hogy a felperes számára a bevásárláshoz biztosított volt a segítség azáltal, hogy barátnője kísérőként vele volt, ugyanis a felperessel szemben az alperes azzal követett el jogsértést, hogy az önálló ügyintézés lehetőségétől fosztotta meg, amikor a vakvezető kutyáját az üzletbe nem engedte be.

A jogsértés megállapítása mellett az objektív jogkövetkezmények alkalmazása – jogsértéstől való eltiltás, elégtételadás – is indokolt volt, mivel a jogsértés megismétlésének veszélye az adott esetben alkalmazott alperesi intézkedés ellenére nem zárható ki, a peres eljárásban a védekezés mellett előterjesztett sajnálkozás nem tekinthető olyan jogsértéshez igazodó elégtételadásnak, amely az erre irányuló kötelezést indokolatlanná tenné.

Az elsőfokú bíróság ezért megfelelően alkalmazta a személyhez fűződő jog megsértéséhez kapcsolódó jogkövetkezményeket, így a fellebbezésben sérelmezett nem vagyoni kártérítés jogalapjának megállapítását, a további jogsértéstől való eltiltást és az elégtételadásra kötelezést is.

A kártérítés jogalapjának és összegszerűségének elbírálása során mindig egyedileg kell megítélni az irányadó körülményeket. Adat merült fel arra vonatkozóan, hogy a felperest már korábban is érték olyan hatások, amelyek nem feleltek meg az egyenlő elbírálás követelményének, és a másodfokú bíróság abban is osztotta az alperes álláspontját, hogy az alperes nem felelhet a korábbi jogsérelmekért, de a perbeli esetben nem is erről volt szó, és az elsőfokú bíróság sem erre alapította döntését. A felperes az elsőfokú eljárásban a korábban elszenvedett sérelmeket abban a vonatkozásban említette csak – és az elsőfokú bíróság is ebben a vonatkozásban értékelte az alperesi jogsértést megelőző eseteket –, hogy előfordult, amikor az emberek megkülönböztették őt, ezért minden incidens érthető módon fokozott érzékenységet vált ki a részéről. A fokozott érzékenység a másodfokú bíróság megítélése szerint is nem a felperest addig ért hátrányos megkülönböztetésre vezethető csak vissza, és az alperesi jogsértés következményeinek megítélésénél is nem ennek van elsődleges szerepe, hanem annak, hogy olyan típusú jogsértést kellett a felperesnek elszenvednie, amit fogyatékosága kiegyenlítését elősegítő jogszabályban biztosított lehetőség igénybevétele megakadályozásával követett el az alperes. Ezen nem változtat az a körülmény sem – és ez az adott jogsértés megítélését sem befolyásolhatta –, hogy a felperes korábban is vásárolhatott vakvezető kutyájával együtt az alperesi üzletekben, mert ezzel az alperes a jogszabályban előírt kötelezettségének tett eleget.

A jogsértéssel okozati összefüggésben álló felperest ért nem vagyoni hátrány tekintetében a másodfokú bíróság csak azt emeli ki, hogy egy ilyen súlyú jogsértés esetén – amikor az alperes a jogszabályi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával a fogyatékosággal élő felperessel szemben súlyosan megalázó helyzetet idézett elő – a Pp. 163. § (3) bekezdésében szabályozottaknak megfelelően külön bizonyítás nélkül köztudomású tényként volt elfogadható az okozott hátrány, amelynek kompenzálására indokolt volt a nem vagyoni kártérítés alkalmazása. A felperes által igényelt összeg az adott körülmények Pp. 206. § (2) bekezdése szerinti mérlegelése alapján – tekintettel a kialakult bírói gyakorlatra is

– nem volt eltúlzottnak tekinthető, így az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az alperest a felperes által megjelölt összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság álláspontja szerint sincs olyan körülmény, amely a megítélt kártérítési összeg leszállítását indokolná.

A Fővárosi Ítéltábla fellebbezési eljárási költség megfizetésére a Pp. 239. § valamint a 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére. A felperesi jogi képviselő díját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint állapította meg a 4/A. § alapján áfával növelten.

Budapest, 2010. december 7.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

